

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ondřeje Mráky a soudkyň Michaely Bejčkové a Zuzany Břízové v právní věci žalobce: **N. V. N.**, zast. Mgr. Markem Sedlákem, advokátem se sídlem Příkop 8, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o žalobě na ochranu proti nečinnosti žalovaného, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 7. 7. 2020, čj. 51 A 17/2020-36,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalovaného **se odmítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Během řízení o vydání zaměstnanecké karty podal žalobce dne 24. 2. 2020 žádost o opatření proti nečinnosti u nadřízeného správního orgánu. Důvodem byla tvrzená nečinnost, jíž se měl žalovaný dopouštět ode dne 20. 12. 2019 (den, kdy bylo do datové schránky zástupce žalobce doručeno rozhodnutí odvolacího správního orgánu, kterým bylo zrušeno předchozí rozhodnutí žalovaného v dané věci a věc mu byla vrácena k novému projednání). Dne 26. 3. 2020 se následně domáhal žalobou u krajského soudu soudní ochrany proti nečinnosti žalovaného. V průběhu soudního řízení krajský soud obdržel dne 18. 6. 2020 podání, jímž vzal žalobce žalobu zpět, protože žalovaný v mezidobí dne 19. 5. 2020 ve věci rozhodl. Krajský soud řízení v záhlaví označeným usnesením zastavil (výrok I), přiznal žalobci náhradu nákladů řízení, neboť žaloba nebyla podána zcela zjevně bezdůvodně (výrok II), a vrátil žalobci část zaplaceného soudního poplatku (výrok III). K výroku II krajský soud uvedl, že se nejednalo o žalobu podanou zcela zjevně bezdůvodně, neboť posledním dnem pro vydání rozhodnutí byl den 18. 2. 2020 [srov. § 169t odst. 6 písm. c) zákona o pobytu cizinců]. Žalobce podal dne 24. 2. 2020 žádost o opatření proti nečinnosti dle § 80 správního řádu, o této žádosti rozhodl nadřízený správní orgán až po podání žaloby (dne 8. 4. 2020), rozhodnutí ve věci samé bylo vydáno dne 19. 5. 2020, a proto byly splněny podmínky pro podání žaloby dle § 79 s. ř. s. Podle názoru krajského soudu nemůže obstát argumentace uplatněná žalovaným o vyhlášení nouzového stavu na území ČR (dne 12. 3. 2020) a povinnosti přerušit řízení (usnesení ze dne 26. 3. 2020), neboť rozhodnutí ve věci samé mělo být vydáno již před tímto okamžikem.

[2] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) napadl výrok I a II usnesení krajského soudu kasační stížností. Stěžovatel namítl, že neměl možnost se vyjádřit ke zpětvzetí žaloby, v čemž spatřuje vadu, která měla za následek nezákonné rozhodnutí krajského soudu. Uvedl, že dne 25. 3. 2020 vydal v probíhajícím správním řízení usnesení o jeho přerušení (s odkazem na vládní opatření související s výskytem koronaviru SARS CoV-2), žaloba byla podána dne 26. 3. 2020. Usnesení o přerušení správního řízení bylo zástupci žalobce formálně doručeno prostřednictvím systému datových schránek dne 30. 3. 2020. Stěžovatel nicméně uvádí, že zástupce žalobce se do datové schránky přihlásil již dne 26. 3. 2020 (prostřednictvím pověřené osoby bez oprávnění číst obsah zprávy, či prostřednictvím mobilní aplikace, což nezpůsobilo doručení usnesení o přerušení řízení), tedy v den, kdy podal žalobu na ochranu proti nečinnosti. Stěžovatel tak zpochybňuje důvodnost a účelnost podání žaloby a zároveň namítá, že mu byla upřena možnost požádat s ohledem na znalost procesního stavu věci o nepřiznání náhrady nákladů řízení pro důvody zvláštního zřetele hodné (§ 60 odst. 7 s. ř. s.). V této souvislosti poukázal na shodný postup zástupce žalobce v dalších 65 případech.

[3] Stěžovatel navrhl, aby NSS usnesení krajského soudu zrušil, řízení o žalobě zastavil a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před krajským soudem.

[4] Žalobce ve vyjádření ke kasační stížnosti upozornil, že kasační stížnost není přípustná, neboť fakticky směřuje pouze proti výroku o přiznání náhrady nákladů řízení. Stěžovatel sice navrhuje zrušit také výrok I usnesení, kterým se řízení zastavuje, avšak zároveň po NSS požaduje, aby rozhodl stejně jako krajský soud a řízení rovněž zastavil. Žalobce dále podrobně popsal důvody, které ho vedly k podání žaloby proti nečinnosti. Tvzení stěžovatele, že nemohl vznést u krajského soudu argumentaci ohledně aplikace § 60 odst. 7 s. ř. s., je podle žalobce nepřipadné. Stěžovateli mělo být s ohledem na vydání rozhodnutí ve věci zřejmé, že žalobce vezme žalobu zpět a že soud bude rozhodovat o nákladech řízení. I přes tuto skutečnost stěžovatel žádnou argumentaci krajskému soudu ohledně této otázky nepředložil. Dále se žalobce vyjádřil k problematice doručování do datových schránek v reakci na argumentaci stěžovatele o zneužití práva.

[5] Žalobce navrhl, aby NSS odmítl kasační stížnost pro nepřípustnost.

[6] Kasační stížnost není důvodná.

[7] Obdobným případem jako v nyní projednávané věci se NSS zabýval např. v rozsudcích ze dne 29. 7. 2020, čj. 6 Azs 190/2020-30, či ze dne 29. 7. 2020, čj. 6 Azs 193/2020-19. Desátý senát se ztotožňuje se závěry šestého senátu a přebírá je i na posuzovaný případ.

[8] Podle § 46 odst. 1 písm. c) ve spojení s § 120 s. ř. s. soud usnesením odmítne podaný návrh, jestliže byl podán osobou k tomu zjevně neoprávněnou.

[9] Podle § 102 s. ř. s. je kasační stížnost opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu ve správním soudnictví, jímž se účastník řízení, z něhož toto rozhodnutí vzešlo, nebo osoba zúčastněná na řízení (dále jen „stěžovatel“) domáhá

pokračování

zrušení takového rozhodnutí. Kasační stížnost je přípustná proti každému takovému rozhodnutí, není-li dále uvedeno jinak.

[10] Z povahy kasační stížnosti jakožto „opravného prostředku“ vyplývá, že ji může podat jen ten účastník, kterému nebylo rozhodnutím krajského soudu vyhověno, případně kterému byla tímto rozhodnutím způsobena jiná újma na jeho právech (§ 102 s. ř. s.). Ve vztahu k rozhodnutí krajského soudu, jímž se řízení končí, lze z pohledu žalovaného jako stěžovatele rozlišit v zásadě jen dvě právně rozdílné situace: žalobě bylo vyhověno, anebo nikoliv. Bylo-li by žalobě proti nečinnosti vyhověno, vyvolalo by to určitý právní účinek ve sféře žalovaného správního orgánu, neboť by mu bylo nařízeno vydat rozhodnutí ve věci. Kasační stížnost by tak byla „subjektivně přípustná“. Oproti tomu, nevyhověli-li krajský soud žalobě – ať už z důvodů procesních (jako tomu bylo v nyní posuzované věci) nebo z důvodů meritorních, z pohledu žalovaného správního orgánu ke změně nedochází a žalovanému žádná újma nevzniká. Újma přitom nemůže spočívat v rozhodnutí o nákladech řízení. Takové rozhodnutí je akcesorickým výrokem soudu, který nelze napadnout samostatnou kasační stížností (§ 104 odst. 2 s. ř. s.). Nelze-li připustit přezkum rozhodnutí krajského soudu o nákladech řízení bez přípustné kasační námítky proti výroku v meritu věci (srovnej usnesení rozšířeného senátu ze dne 1. 6. 2010, čj. 7 Afs 1/2007-64, č. 2116/2010 Sb. NSS), není ani možné uznat tvrzenou újmu plynoucí z výroku o nákladech řízení jako relevantní újmu pro posouzení přípustnosti kasační stížnosti jako takové.

[11] Obdobnou situaci (spočívající v zastavení řízení o nečinnosti žalobě pro její zpětvzetí s ohledem na pozdější chování žalovaného) se ve svém nedávném usnesení ze dne 26. 3. 2020, čj. 9 Afs 271/2018-52, zabýval také rozšířený senát. K neexistenci myslitelné újmy žalovaného, a tedy k jeho nemožnosti podat kasační stížnost, rozšířený senát v bodě [51] uvedl: *„Relevantní újmu však nelze shledat ani v případě, kdy žaloba sice není zamítnuta (pro žalovaného obecně nejpriznivější možný výsledek každého soudního sporu), ale soudní řízení je skončeno jinak, aniž by žalobě bylo, byť jen z malé části vyhověno. Takovými rozhodnutími jsou v soudním řízení správním typicky usnesení o odmítnutí žaloby nebo o zastavení řízení.“* Podrobný výklad tzv. „subjektivní nepřipustnosti“ kasačních stížností rozšířený senát v bodě [60] zobecnil v následující závěr: *„Žalovaný správní orgán je osobou zjevně neoprávněnou k podání kasační stížnosti proti usnesení krajského soudu o zastavení řízení podle § 47 písm. a) s. ř. s.; taková kasační stížnost musí být odmítnuta podle § 46 odst. 1 písm. c) za použití § 120 s. ř. s.“*

[12] Citované závěry rozšířeného senátu plně dopadají také na nyní projednávaný případ, a proto NSS odmítl kasační stížnost stěžovatele jako podanou osobou zjevně neoprávněnou [§ 46 odst. 1 písm. c) za použití § 120 s. ř. s.].

[13] Závěrem NSS soud uvádí, že ačkoli se z důvodu odmítnutí kasační stížnosti nemohl věci meritorně zabývat, a tedy ani řešit stěžovatelem vznesené námítky týkající se případného procesního pochybení krajského soudu, nad rámec shora uvedeného upozorňuje, že právě s ohledem na nepřipustnost kasačních stížností žalovaného správního orgánu v případech podobných tomu v nyní souzené věci leží těžiště odpovědnosti za rozhodovací činnost primárně na krajských soudech. Umožní-li soud stranám vyjádřit se

před rozhodnutím věci k požadované náhradě nákladů řízení, může to v konkrétní věci zamezit možnému zneužití práva. Lze tak rovněž zjistit okolnosti, které dovedou soud k rozhodnutí o nepřiznání náhrady nákladů soudního řízení z důvodů zvláštního zřetele hodných (§ 60 odst. 7 s. ř. s.). V projednávané věci je ovšem nutno podotknout, že se krajský soud v bodě 8 napadeného usnesení zabýval tím, proč žaloba nebyla zjevně bezdůvodná, a na základě toho přiznal žalobci náhradu nákladů řízení. Tím krajský soud v podstatě odůvodnil, že v dané věci neexistovaly důvody zvláštního zřetele hodné k nepřiznání náhrady nákladů řízení.

[14] Výrok o nákladech řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 3 větu první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 27. srpna 2020

Ondřej Mrákota
předseda senátu